

**Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola
Mladá Boleslav,
Svatovítská 574, příspěvková organizace**

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Vypracovala metodička prevence: Mgr. Blanka Svobodová

OBSAH

ÚVOD	2
ALKOHOL.....	3
TABÁKOVÉ VÝROBKY, NIKOTINOVÉ SÁČKY A VAPORIZÉRY	5
OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY	6
ŠIKANA A KYBERŠIKANA VE ŠKOLE	9
KYBERŠIKANA	11
ZÁŠKOLÁCTVÍ.....	14
KRÁDEŽ VE ŠKOLE.....	16
PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY	16
NEKÁZEŇ	17
PŘEKRAČOVÁNÍ ŠKOLNÍCH PRAVIDEL	17
PŮSOBNÍ SEKT	18
RIZIKOVÉ SPORTY A CHOVÁNÍ V DOPRAVĚ.....	19
SYNDROM TÝRANÉHO, ZNEUŽÍVANÉHO A ZANEDBÁVANÉHO DÍTĚTE – SYNDROM CAN20	
EXTREMISMUS, RASISMUS, XENOFOBIE, HOMOFOBIE.....	21
VANDALISMUS	21
SEBEPOŠKOZOVÁNÍ.....	21

ÚVOD

Krizový plán školy zahrnuje postupy a možná řešení při výskytu projevů rizikového chování, ať už se jedná o šikanu, zneužívání návykových látek, krádeže, vandalství, rasismus atd. Krizový plán je sestaven školním metodikem prevence na základě fungující praxe školy a platné legislativy, konzultován s výchovnou poradkyní a schválen ředitelem školy. Cílem krizového plánu je eliminovat či minimalizovat škody v případě, kdy k projevům rizikového chování ve školním prostředí dojde. Je pomocným manuálem pro všechny pedagogické pracovníky.

Krizový plán závazně stanovuje, jak postupovat v případech podezření či výskytu šikany a návykových látek mezi žáky a zpracovává další možné patologie.

Krizový plán je součástí Minimálního preventivního programu a Školního řádu školy. Pedagogičtí pracovníci školy jsou ze zákona povinni provádět preventivní opatření v rámci všech aktivit školy a při řešení patologické situace jsou povinni postupovat dle Krizového plánu školy. Krizový plán školy je závazný dokument.

U žáků je potřeba věnovat pozornost při změně chování, prospěchu. Při podezřelé změně by se mohlo jednat o projev rizikového chování. Při výskytu nebo podezření nežádoucího jevu, který není vyučující schopen sám vyřešit, informuje školní poradenské pracoviště (VP, ŠMP, psycholog) nebo vedení školy a společně naplánují postup řešení situace. Při tvoření krizového plánu vycházíme z doporučení č.j. MŠMT 212291/2010

ALKOHOL

Nález alkoholu v prostorách škol

V případě, že pracovník školy nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje takto:

- danou látku netestuje
- ihned uvědomí vedení školy
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy (pro možnost použití jako důkazu)
- zpracuje stručný záznam

Pokud pracovník školy zadrží alkohol u některého žáka, postupuje takto:

- danou látku netestuje
- o nález ihned uvědomí vedení školy
- sepiše záznam, který bude obsahovat i vyjádření žáka, který měl u sebe alkohol; zápis bude obsahovat datum, místo a čas nález a jméno žáka, u kterého byl nalezen (nebo který odevzdal) alkohol. Zápis uloží metodik prevence
- o nález alkoholu uvědomíme zákonného zástupce žáka; u opakovaného nález odbor sociální péče

Konzumace alkoholu ve škole

- pokud je žák přistižen v době výuky či při školní akci při konzumaci alkoholu, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit a alkohol mu odebrat
- učitel oznámí vzniklou situaci zákonnému zástupci a vyzve ho k vyzvednutí žáka ze školy; pokud je zákonný zástupce nedostupný, oznámí škola situaci odboru sociální péče a vyčká pokynů
- zákonnému zástupci škola oznámí informaci o konzumaci alkoholu jeho dítětem i v případě, že je žák schopen další výuky
- při opakování této situace škola oznámí tuto skutečnost odboru sociální péče
- v případě zájmu rodičů škola nabídne odbornou pomoc a informuje o dalších možných postupech vedoucích k odstranění těchto nežádoucích jevů
- škola vyvodí z dané situace sankce

- v případě podezření na intoxikaci škola provede test žáka na přítomnost alkoholu (pouze při prokázané informovanosti rodičů); dále pak postupuje dle předchozích bodů
- obdobný postup zvolí pedagog i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu (i nelze-li prokázat, že žák použil alkohol ve škole)

TABÁKOVÉ VÝROBKY, NIKOTINOVÉ SÁČKY A VAPORIZÉRY

Užívání tabákových výrobků, nikotinových sáčků a vaporizérů ve škole

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření, užívání nikotinových sáčků a vaporizérů zakázáno. Pokud je žák přistižen v prostorách školy, v době školního vyučování či při akci pořádané školou při konzumaci těchto výrobků, budeme postupovat takto:

- odebereme žákovi výrobek a zajistíme, aby v konzumaci nepokračoval
- sepíšeme zápis i s vyjádřením žáka a uložíme u metodika prevence;
- třídní učitel informuje zákonného zástupce
- v závažných případech, a pokud se daná situace opakuje, škola informuje odbor sociální péče
- postup platí i v případě vnějších prostor školy a blízkého okolí školy
- z konzumace těchto výrobků je třeba vyvodit sankce

OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY

Konzumace omamných a psychotropních látek ve škole (dále OPL)

Obecně platí zákaz výroby, distribuce a přechovávání těchto látek bez ohledu na věk žáka a prostředí, kde by k tomu docházelo. Zákaz platí i pro návod k užívání těchto látek. §187 a §188 trestního zákona hovoří, že trestného činu se dopouští i ten, kdo neoznámí zjištěnou skutečnost o OPL.

Postup při přistižení žáka při konzumaci, distribuci či při navádění k užívání OPL:

- návykovou látku žákovi odebereme a posoudíme, jaké hrozí nebezpečí
- v případě nutnosti voláme lékařskou službu první pomoci
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, sepíšeme záznam a vyrozumíme vedení školy
- podle potřeby škola vyzve zákonného zástupce k odvedení žáka ze školy
- pokud není dostupný zákonný zástupce, škola informuje odbor sociální péče
- zákonnému zástupci skutečnost oznámíme i tehdy, je-li žák schopen další výuky
- současně plníme oznamovací povinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, či policii ČR
- dle zájmu rodičů škola poskytne další odbornou pomoc či informuje o možnostech řešení
- škola vyvodí sankce dle školního řádu
- navádění jiných žáků k užívání OPL je také protiprávní jednání a bude postupováno obdobně
- podobný postup škola zvolí i při příchodu žáka pod vlivem OPL
- distribuce OPL je protiprávní jednání a může být klasifikována jako trestný čin
- přechovávání OPL je také protiprávní jednání
- pokud má škola důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci drog, musí o této skutečnosti informovat Policii ČR a zákonného zástupce

Nález OPL ve škole

Pokud nalezneme v prostorách školy látku, kterou považujeme za psychotropní, postupujeme takto:

- látku netestujeme
- nález oznámíme vedení školy
- za přítomnosti dalšího pracovníka látku vložíme do obálky, napíšeme datum, čas a místo nálezů; obálku opatříme razítkem, podpisem a uschováme v trezoru školy
- o nálezů informujeme Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelých látek

Pokud nalezneme přímo u nějakého žáka látku, kterou považujeme za omamnou nebo psychotropní, postupujeme takto:

- zabavenou látku netestujeme
- uvědomíme ihned vedení školy
- sepíšeme záznam o nález s vyjádřením žáka (datum, místo a čas nález, jméno žáka)
- vždy o nález budeme informovat Policii ČR, která provede identifikaci látky a informuje zákonného zástupce
- pokud je látka nalezena u intoxikovaného žáka, přivoláme lékaře a předáme mu vzorek látky (nutné pro léčbu); další postup zajistí Policie ČR

Pokud má škola podezření, že některý z žáků má OPL u sebe, budeme postupovat takto:

- situace spadá do kompetence policie
- vyrozumíme Policii ČR, konzultujeme s ní a informujeme rodiče
- žáka izolujeme od ostatních a máme ho pod dohledem do příjezdu Policie ČR
- pracovníci školy nemají právo vykonávat osobní prohlídku žáka nebo prohlídku jeho věci

Žák se svěřá s užíváním návykových látek

- nikdy se nevyhýbáme rozhovoru; nabídneme radu, pomoc – citlivý přístup;
- neslibujeme, že o tom nikomu neřekneme, zákonný zástupce musí být vždy informován
- rozhovor vedeme tak, abychom přesvědčili žáka k návštěvě odborného zařízení a aby souhlasil s informováním rodičů (můžeme být u toho, pokud si přeje)
- pomoc žákovi i rodičům při vyhledání relevantních služeb

Rodič hledá ve škole radu, jak řešit problémy s návykovými látkami u svého dítěte

- neodmítáme; respektujeme specifika každého případu
- poskytneme informace o dostupných službách
- doporučíme poradenství
- nabídneme společné kroky, kterými můžeme rodičům pomoci (informovanost o práci ve škole, konzultace se žákem, ...)

Škola zjistí, že v místě, kde sídlí, lze sehnat návykové látky

- škola nenesé právní odpovědnost mimo své území
- má svou roli v určité komunitě, morální odpovědnost
- škola spolupracuje s místními organizacemi (Policie ČR, neziskové organizace ...)

- škola zajistí informovanost pracovníků
- škola zváží, zda informovat rodiče či žáky (rozhoduje vedení školy); jedná se o citlivou informaci

ŠIKANA A KYBERŠIKANA VE ŠKOLE

Co není šikana?

Jako šikanování obvykle neoznačujeme občasnou rvačku nebo hádku přibližně stejně fyzicky vybavených soupeřů. Šikanou není ani tzv. vyprovokované násilí, kdy menší, slabší děti druhé nepříjemně provokují, doráží na ně slovně i fyzicky, až dojde k více méně odpovídajícímu trestu. Co tedy na první pohled vypadá jako šikana, může být pouze odvěta.

Školní šikanování je nemoc skupinové demokracie a má svůj zákonitý vnitřní vývoj.

Stádia šikany

První stádium: Zrod ostrakismu - jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod.

Druhé stádium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace - v zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stádium (klíčový moment): Vytvoření jádra - vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tato skupina začne spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Svým způsobem platí „raději on, než já“.

Čtvrté stádium: Většina přijímá normy - normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a

ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana - násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Řešení rizikového chování - šikany

- při podezření na šikanu je nutné rychlé předávání informací mezi vyučujícími (svědek + další kolega + třídní učitel)
- informace bude také ihned předána metodikovi prevence a výchovnému poradci, kteří budou spolupracovat s vyučujícími a vytvoří rychlý následující postup (dle vyhodnocení závažnosti či dalších zjištěných skutečností informuje vedení školy)
- první proběhne výslech oběti (je nutné zajistit bezpečnost ohroženého žáka)
- výslechy svědků
- rozhovor s agresorem či agresory (postupujeme jednotlivě); provedeme stručný zápis;
- informování rodičů agresora formou jednání výchovné komise (zápis; sankce; společné závěry vedoucí k trvalému odstranění těchto jevů; nabídka pomoci rodičům při společném vedení žáka)
- při závažných opakovaných případech např. fyzického napadení žáka oznámit ihned vedení školy a volat policii
- pokud nedojde ke zlepšení chování agresora a rodiče nespolupracují, informujeme odbor sociální péče, který bude spolupracovat i s policií
- vždy vyvodíme sankce. Je potřeba zhodnotit příčiny jednání žáků, zda se jedná o nahodilý či dlouhodobý jev
- učitelé ve všech bodech spolupracují s metodikem prevence a výchovným poradcem

KYBERŠIKANA

Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

Kyberšikanou není oprávněná kritika na internetu bez zlého úmyslu, bez nadávek a ponižování. Termínem kyberšikana neoznačujeme rovněž vzájemné internetové psychické násilí a ani věcný konflikt (i opakovaný) mezi rovnocennými partnery.

Od kyberšikany je potřeba odlišovat příbuzné fenomény, které jsou často s kyberšikanou provázány nebo se s ní částečně překrývají, nicméně samy o sobě označují jiný typ násilného chování. Patří mezi ně například happy slapping, sexting, hoax, spam, cyberstalking, flaming, phishing.

Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Školy a školská zařízení při efektivní realizaci prevence šikanování usilují o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:

- podporují solidaritu a toleranci,
- podporují vědomí sounáležitosti,
- posilují a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy,
- uplatňují spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt,
- rozvíjí jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Rozdílné způsoby řešení kyberšikany a šikany

Při řešení kyberšikany nastává řada situací, které jsou řešitelné hůře, než je tomu u tradičních forem šikany.

U kyberšikany je obtížné:

- a) **zajistit rychlou ochranu oběti** (např. odstranit diskusní skupinu či profil, ve kterém ke kyberšikaně dochází, zajistit odstranění dehonestujících materiálů z internetu a zastavit tak další šíření kyberšikany atd.),
- b) **zajistit dostatečný počet svědků** (u kyberšikany často chybí svědci, publikum je značně anonymní a nelze identifikovat, kdo má o kyberšikaně informace),
- c) **vystopovat útočníka** (u tradiční šikany útočníka známe, u kyberšikany však útočník často vystupuje pouze pod přezdívkou, využívá falešné profily atd.),
- d) **rozpoznat, kdy jde o kyberšikanu a kdy ne** (žáci často nerozpoznají hranice kyberšikany a neví, jak se s ní vypořádat, neví, koho kontaktovat, jak postupovat, jaké kroky podniknout).

Kyberšikana mnohdy začíná jako tradiční šikana (psychická nebo fyzická), případně je jejím doprovodným jevem. Může však existovat zcela nezávisle na tradiční šikaně.

Vhodný postup pro oběť kyberšikany:

Jednotlivé body na sebe nemusí přesně navazovat, např. dítě může oznámit útok dospělé osobě již v prvotních fázích.

Zachovat klid – nejednat ukvapeně.

Uchovat si důkazy – uchovat a vystopovat veškeré důkazy kyberšikany (SMS zprávy, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, uložte www stránky apod.). Na základě těchto důkazů může být proti útočníkovi či útočnickům zahájeno vyšetřování. (postup viz příloha).

Ukončit komunikaci s pachatelem – nekomunikovat s útočníkem, nesnažit se ho žádným způsobem odradit od jeho počínání, nevyhrožovat, nemstít se. Cílem útočníka je vyvolat v oběti reakci, ať už je jakákoli.

Blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje – pokusit se zamezit útočníkovi přístup k účtu nebo telefonnímu číslu oběti a je-li to v dané situaci možné, i k nástroji či službě, pomocí které své útoky realizuje (kontaktovat poskytovatele služby).

Identifikovat pachatele (pokud to neohrozí oběť)

Oznámit útok dospělým (učitel, rodič) – svěřit se blízké osobě. Pro uchování důkazů oslovit někoho, kdo má vyšší IT gramotnost. Kontaktovat školu a specializované instituce

(PPP, Policie, SVP, intervenční služby specializující se na řešení kyberšikany, psychology apod.).

Nebát se vyhledat pomoc u specialistů – kontaktovat specializované organizace, poradny případně Policii ČR.

Žádat konečný verdikt (v případě řešení situace školou) – po prošetření celého případu trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí.

Řešení kyberšikany z pohledu školy

Vzhledem k tomu, že kyberšikana je úzce propojena s tradičními formami šikany, které běžně probíhají ve škole, kyberšikana je také v prostředí školy řešena. Před samotným řešením se však škola často rozhoduje, zda se vůbec má, může či musí do řešení kyberšikany zapojit.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

- způsob a dobu omlouvání stanoví školní řád a školský zákon
- o mimořádné uvolnění žádají rodiče předem (třídního učitele, ten zajistí další postup)
- školní docházku eviduje třídní učitel, který také s metodikem prevence a výchovným poradcem a s ostatními vyučujícími zajišťuje prevenci záškoláctví (zpracování dokumentace o absenci, jednání s rodiči, analýza příčin a opatření, výchovná komise ...)
- omluva je platná pouze od zákonných zástupců; škola může v nezbytných případech vyžadovat potvrzení lékaře; lékař není povinen vystavovat samostatnou omluvenku, ale může potvrdit omluvenku od rodičů; lékař nemůže zpětně omlouvat dny před příchodem dítěte k lékaři;
- pokud má učitel přesvědčivé důkazy o záškoláctví, nemusí uznat omluvenku rodičů nebo ji eviduje jako „skryté záškoláctví“ a v případě jeho opakování škola může informovat odbor sociální péče nebo Policii ČR; všechny tyto skutečnosti vždy nejdříve projedná s rodiči a sepíše záznam; informuje výchovného poradce a metodika prevence
- každou neomluvenou hodinu projedná třídní učitel s rodiči a provede zápis (případně se jednání účastní další kolegové); neomluvenou absenci hlásí třídní učitel výchovnému poradci;
- při větším počtu neomluvených hodin se jednání účastní výchovný poradce či metodik prevence
- učitel zpětně nevypisuje hodiny k omlouvání
- při 10 a více neomluvených hodinách je povinností školy svolat výchovnou komisi + komise se účastní metodik prevence, výchovný poradce, zástupce vedení školy, třídní učitel, další vyučující dle potřeby, může být přizván i zástupce odboru sociální péče; zápis komise bude vyhotoven na speciálním formuláři školy
- při 25 a více neomluvených hodinách je škola povinna informovat odbor sociální péče (50 a více hodin – může jít o trestný čin rodičů); odbor dále spolupracuje s Policií ČR; v závažných případech škola sama podává trestní oznámení na rodiče pro zanedbávání školní docházky
- škola může informovat odbor sociální péče i dříve, pokud nastanou závažné skutečnosti a rodiče nespolupracují

Opakované pozdní příchody žáka na vyučování

(např. z důvodu zaspávání)

- budeme tolerovat jeden až dva pozdní příchody na výuku za pololetí z důvodu zaspávání
- u dalších pozdních příchodů budeme sčítat zameškané části hodin a počítat jako neomluvené
- při 2 a více opakovaných pozdních příchodech třídní učitel oznámí tuto skutečnost rodičům a dojedná postup nápravy; dále informuje o neomluvené absenci
- při dalších absencích tohoto typu bude s rodiči proveden zápis a budou vyvozeny sankce
- pokud ani toto opatření nezlepší žákovy příchody, bude škola informovat odbor sociální péče
- škola bude informovat odbor sociální péče i v případě, že rodič bude nadále omlouvat tyto absence buď jako zaspávání nebo jiné typy omluvenek; zde se jedná o skryté záškoláctví

KRÁDEŽ VE ŠKOLE

- prevence je uvedena ve školním řádu a upozorněním žáků a rodičů např. na nošení cenných věcí do školy
- věci, které nesouvisí s vyučováním, by žáci neměli nosit nebo postupovat podle pokynů vyučujících a předat do úschovy
- při nahlášení krádeže sepsat záznam
- vše nahlásit policii ČR nebo informovat zákonné zástupce a směřovat je na policii
- pokud známe pachatele, nahlásí se na odbor sociální péče (spolupracuje s policií)
- o škodě na školním majetku se musí provést záznam a snažit se najít viníka
- pokud známe viníka, má škola právo vymáhat náhradu na zákonném zástupci (i soudně)
- veškeré informace o odpovědnosti se uvedou ve školním řádu

PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

- mentální anorexie a bulimie představují ve svých projevech mezní polohy jídelního chování od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání spojené se zvracením.
- důležitá je včasná intervence u rizikových jedinců
- předcházení šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, apod.
- učitel, který si všimne příznaků, informuje třídního učitele, školního metodika prevence a výchovného poradce
- třídní učitel, metodik prevence nebo výchovný poradce vhodným způsobem kontaktuje žáka a promluví si s ním na bezpečném a klidném místě
- třídní učitel informuje rodiče žáka – pozvání do školy, nabídnutí pomoci, doporučení poradenského zařízení
- třídní učitel, metodik prevence či výchovný poradce sepíše záznam z jednání s rodiči
- metodik prevence spolu s třídním učitelem a výchovným poradcem zajistí vhodný prevenční program pro kolektiv

NEKÁZEŇ

- pohovor mezi žákem a třídním učitelem, metodikem prevence nebo výchovným poradcem s cílem spolupráce a domluvy
- obeznámení rodičů s problémem prostřednictvím žákovské knížky, Bakalářů
- v případě opakující se nekázně třídní učitel, metodik prevence a výchovný poradce uspořádá pohovor se žákem a zákonným zástupcem s cílem domluvy a pomoci zákonného zástupce
- po využití dostupných případů řešení problémového chování žáka s možností podpory zákonných zástupců se případ předá do kompetence další strany – odbor sociálně právní ochrany dětí apod.

PŘEKRAČOVÁNÍ ŠKOLNÍCH PRAVIDEL

- individuální pohovor se žákem – dle závažnosti situaci bude řešit třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence nebo ředitel
- podle zjištěných informací spolupráce se zákonným zástupcem
- v případě opakovaného porušování školních pravidel doporučení a zprostředkování kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu rodičů kontaktování sociálního odboru a oddělení péče o dítě

PŮSOBENÍ SEKT

- sektou rozumíme náboženskou menšinu, která je společenskou většinou vnímána jako deviantní
- informovat žáky o problematice různých sekt
- důležité je rozpoznání a včasné zakročení
- třídní učitel, výchovný poradce nebo metodik prevence by měl provést se žákem osobní rozhovor, kde může zjistit o žákově přesvědčení více informací a problém lépe diagnostikovat
- konzultace s rodiči a zjištění, jak se k danému problému staví rodina žáka
- pokud rodina projeví zájem o spolupráci, je vhodné doporučit konzultaci ve středisku, které se zabývá prevencí v oblasti sekt
- v případě, že rodiče jsou k závislosti svého dítěte na sektě lhostejní, měl by se sám pedagog obrátit na středisko prevence působení náboženských sekt a požádat o odbornou radu
- v případě, kdy v sektě není jen žák, ale celá rodina, nemá pedagog často možnost problém vyřešit. Zde je dobrá konzultace pedagoga s vhodným střediskem.

RIZIKOVÉ SPORTY A CHOVÁNÍ V DOPRAVĚ

- lze je charakterizovat jako záměrné vystavování zdravotnímu riziku nebo přímému ohrožení života v rámci sportovních aktivit nebo v dopravě.
- z pohledu prevence ve školách je nejvýznamnější zapojení do vzdělávacích akcí, návštěvy besed, použití multimediálních pomůcek, praktický nácvik
- posílení monitoringu rodiny
- spolupráce s rodinou – poskytování informací na rodičovských schůzkách, individuální konzultace s rodiči
- pozorování rizikového chování a rizikových faktorů u žáků
- pokud má pedagog podezření, popř. zkušenost s výrazně rizikovým chováním žáka, měl by konzultovat nápadnosti v chování žáka s výchovným poradcem ve škole nebo se obrátit na příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnu s žádostí o konzultaci

SYNDROM TÝRANÉHO, ZNEUŽÍVANÉHO A ZANEDBÁVANÉHO DÍTĚTE – syndrom CAN

- syndrom „CAN“ lze definovat jako soubor nepříznivých příznaků v nejrůznějších oblastech stavu, vývoje dítěte a jeho postavení ve společnosti a zároveň v rodině. Vzniká převážně úmyslným ubližováním dítěti, které je nejčastěji způsobeno jeho nejbližšími vychovateli, hlavně rodiči. Extrémní podobou CAN je smrt dítěte.

- týrání dítěte je trestný čin. V trestním zákoně je ustanoven jako „Týrání svěřené osoby“ nebo „Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“. Neoznámení nebo nezabránění trestnému činu týrání svěřené osoby je trestným činem. Oznámení o podezření na týrání svěřené osoby je nutné podat policii ČR nebo příslušnému státnímu zástupci.

- při podezření CAN. Přesný záznam do dokumentace o sdělení rodičů a dítěte, informovat vedení školy, zjistit co nejvíce informací, pozor na rodiče - pouze okomentovat, jak si vysvětlují vzniklé problémy, nemusí jít vždy o týrání dítěte, v potvrzení informovat OSPOD, PČR.

EXTREMISMUS, RASISMUS, XENOFOBIE, HOMOFOBIE

- žák se nejčastěji projevuje slovně ve třídě, na chodbách školy a na školních akcích.
- postup je stejný jako u šikany.

VANDALISMUS

- pokud dojde k úmyslnému poškození majetku školy.
- důležité je zjistit příčinu. Vymáhat vzniklou škodu. Pokud lze věc opravit, preferujeme opravu poškozené věci. Pokud nedojde k nápravě, můžeme přivolat i PČR.

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

- sebepoškozování je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou, maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody. Nejčastěji pozorovaným sebepoškozujícím chováním je řezání (žiletkou, střepem atd.), pálení kůže.

Sebepoškozování se může týkat kterékoliv části těla, nejčastějším místem poškození však bývají ruce, zápěstí a stehna. Závažnost poškození může sahát od povrchových ran až po poranění vedoucí k trvalému znetvoření.

- důležité je posoudit aktuální riziko závažného sebepoškození a v případě jeho přítomnosti odeslat dítě, event. i proti vůli rodičů, do spádového psychiatrického zařízení.
- Kontaktovat rodinu, systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou.
- Předat dítě školnímu psychologovi.
- Motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum.